

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/81/2024
Identifikačné číslo spisu:	8321010271
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8321010271.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného Y. N. pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 29. januára 2025 v Bratislave dovolanie obvineného Y. N. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Júliusa Kvetanu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 11. júna 2024, sp. zn. 3To/10/2024, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Y. N. sa odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Humenné (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 19. októbra 2023, sp. zn. 1T/37/2021, uznal obvineného Y. N. za vinného z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“) ako spolupáchateľa podľa § 20 Tr. zák. na skutkovom základe tam uvedenom.

Za to súd obvinenému uložil podľa § 194 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák. a § 37 písm. h) Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody na 1 (jeden) rok. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal obvinený Y. N. v zákonom stanovenej lehote odvolanie, o ktorom Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 11. júna 2024, sp. zn. 3To/10/2024, rozhodol tak, že postupom podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Dňa 4. novembra 2024 podal obvinený Y. N. prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Júliusa Kvetanu písomne odôvodnené dovolanie, v ktorom uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., a síce že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený predovšetkým namietal, že uznesenie krajského súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, o ktorom súd rozhodoval. Obvinený mal za to, že za dôkaznej situácie „tvrdenie proti tvrdeniu“ nebolo konajúcimi súdmi dostatočne prihliadnuté na princíp prezumpcie nevinoty a tieto rozhodnutia súdov neboli ani dostatočne odôvodnené, keďže súdy z vykonaného dokazovania vyvodili jednostranne nesprávne skutkové a právne závery. Podľa obvineného odsúdenie jeho osoby vychádzalo iba z jedinej svedeckej výpovede W. Y. a nevychádzalo z podrobného hodnotenia ďalších vykonaných dôkazov, pričom súd prikladal vyššiu váhu obsahu výpovede už obvineného a právoplatne odsúdeného W. Y. bez prihliadnutia na výpovede svedkov V. Q. a B. Z.. Obvinený zvýraznil, že podľa jeho názoru postupom odvolacieho súdu došlo aj k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby dovolací súd vyslovil, že uznesením krajského súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon v neprospech obvineného Y. N.. Zároveň žiadal, aby súd zrušil uznesenie Krajského súdu v Prešove z 11. júna 2024, sp. zn. 3To/10/2024 a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

K podanému dovolaniu obvineného sa prokurátor nevyjadril.

Dňa 23. decembra 2024 bolo dovolanie obvineného Y. N. spoločne s kompletným k veci prislúchajúcim spisovým materiálom riadne predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na konanie a rozhodnutie.

Po predložení veci najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň, ale najvyšší súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, a nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať v intenciách Trestného poriadku len odvolací súd (§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie

námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je potrebné rozumieť napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) ako i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák.

Vo vzťahu k uvedenému dovolaciemu dôvodu obvinený namietal výlučne skutkové okolnosti prípadu, a to že jeho odsúdenie vychádzalo iba z jedinej svedeckej výpovede W. Y. a nevychádzalo z podrobného hodnotenia ďalších vykonaných dôkazov, pričom polemizoval so skutkovými závermi konajúcich súdov, že tieto prikladali vyššiu váhu obsahu výpovede už obvineného a právoplatne odsúdeného W. Y. bez prihliadnutia na výpovede svedkov V. Q. a B. Z..

Keďže obhajobná polemika s vykonaným dokazovaním je polemikou skutkovou (nakoľko o polemiku právnu by šlo v prípade, keby obvinený namietal nie nesprávne zistený skutkový stav, ale jeho nesprávnu právnu subsumpciu), dovolací súd, viazaný negatívnou podmienkou dovolacieho prieskumu, uvedené námietky nebol oprávnený preskúmať.

Nad rámec uvedeného najvyšší súd dodáva, že obvinený taktiež namietal, že za dôkaznej situácie „tvrdenia proti tvrdeniu“ nebolo konajúcimi súdmi dostatočne prihliadnuté na princíp prezumpcie nevinoty a tieto rozhodnutia súdov neboli ani dostatočne odôvodnené, keďže súdy z vykonaného dokazovania vyvodili jednostranne nesprávne skutkové a právne závery len základe výpovede W. Y..

Napriek tomu, že obvinený predmetnú dovoláciu námietku podradil pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., po obsahovej stránke ju bolo potrebné podradiť pod dovoláciu námietku podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., keďže namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu.

Dovolací súd uvádza, že v prípade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je zo samotnej formulácie zákonného ustanovenia zrejmé, že tento dovolací dôvod nie je splnený pri akejkoľvek porušení práva na obhajobu, ale zákon vyžaduje, aby bolo také právo porušené zásadným spôsobom. Takým zásadným porušením tohto práva je predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, resp. porušenie iných procesných ustanovení obdobného charakteru a závažnosti týkajúcich sa tohto práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného

poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá tento dovolací dôvod.

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na konštantnú rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Nad rámec už uvedeného najvyšší súd považuje za podstatné zdôrazniť, že najmä krajský súd, sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne presvedčivo a argumentačne správne vysporiadal s obhajobnou argumentáciou obvineného na str. 3 - 4 dovolaním napadnutého uznesenia. Rozsudok okresného súdu a na neho nadväzujúce uznesenie krajského súdu dostatočne zistili skutkový stav veci, tento správne právne posúdili subsumpciou pod správnu skutkovú podstatu trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona a obvinenému vymerali spravodlivý trest, a z uvedeného dôvodu mal dovolací súd za to, že nebol naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Pre obsahovú úplnosť dovolací súd uvádza, že tvrdenia obvineného, že vo veci konajúce súdy založili výrok o vine len na výpovedi svedka W. Y. nezodpovedajú zisteniam plynúcim zo spisu. Odvolací súd v ods. 2 na str. 4 dovolaním napadnutého uznesenia uvádza „Zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe obžalovaného usvedčil aj svedok B. Z., ktorý v prípravnom konaní uviedol, že on povedal W. Y., že potrebuje televízor, neskôr v jeden večer prišli za ním W. Y. a V. Q. a Y. mu ponúkol televízor, mali vtedy v kufri dva televízory, neskôr mu Y. Kontuľ povedal, že aj on vtedy sedel v aute. Uvedený televízor vydal policajtom v lete 2020. S Y. N. sa stretol uvedený svedok jeden deň aj dva dni pred svojím výsluchom na polícii. Uvedený svedok Z. v priebehu konania menil svoju výpoveď v prospech obžalovaného N..“

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nie je daný, a preto dovolanie obvineného Y. N. na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.